

K Ä S K K I R I

28. märts 2016 nr 1-1/16/142

Vaideotsus vaide tagastamise kohta

Aivar Jürisalu (elukoht Tiigimäe, Paluküla, Kehtna vald, Rapla maakond, edaspidi nimetatud *vaide esitaja*) on esitanud Keskkonnaametile vaide Keskkonnaameti 11.02.2016 kirjale nr 7-9/16/1235, millega Keskkonnaamet andis MTÜ-le Paluküla Klubi nõusoleku talvehooaegadeks teisaldatava linttõstuki paigaldamiseks Reevimäele.

Vaide esitaja palub:

1. Peatada Keskkonnaameti Harju-Järva-Rapla regiooni 11.02.2016 kirjaga nr 7-9/16/1235-2 2016. aastal linttõstuki paigaldamiseks antud nõusoleku kehtivus.
2. Teha ettekirjutus asja uueks otsustamiseks.

Vaie on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 15.03.2016 registreerimisnumbri nr 1-7/16/3450 all.

1. Asjaolud

Paluküla Klubi (registrikood 80363113) esitas Keskkonnaametile 24.01.2016 taotluse, et välja selgitada, kas kaitseala valitseja peab võimalikuks linttõstuki paigaldamist Reevimäele. Taotluse kohaselt soovitakse talvehooaegadel paigaldada Paluküla külas Hiimäe kinnistul (kinnistusraamatu registriosa nr 1642437, katastritunnus 29202:003:1501) paiknevale Reevimäele teisaldatav linttõstuk. Linttõstuki olemus ja paiknemine oli selgitatud taotluse lisades. Taustainfona selgitati, et soovitakse Keskkonnaameti seisukohta tegevuse lubatavuse osas, projekti rahastamistaotluse juurde.

Keskkonnaamet asus 11.02.2016 kirjaga nr 7-9/16/1235-2 (edaspidi *Keskkonnaameti 11.02.2016 otsus*) seisukohale, et linttõstuki paigaldamiseks on nõusolek võimalik anda tingimustel, et tõstukile peale ja mahamineku kohtades välditakse inimeste liikumist lumeta maal ning tõstuk eemaldatakse Reevimäelt enne vegetatsiooniperioodi algust.

Keskkonnaameti 11.02.2016 otsusele on esitatud 15.03.2016 vaie.

Haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 73 lg 3 sätestab, et kui haldusorgani üle teostab teenistuslikku järelevalvet minister, lahendab vaide haldusakti andnud haldusorgan, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti. Keskkonnaministri 20.05.2014 määruse nr 13 "Keskkonnaameti põhimäärus" § 4 lg 2 järgi teostab Keskkonnaameti tegevuse seaduslikkuse ja otstarbekuse üle järelevalvet keskkonnaminister. Looduskaitseseadus (edaspidi *LKS*) ei näe ette teistsugust vaidealluvust. Seega kuulub esitatud vaie läbivaatamisele Keskkonnaameti poolt.

2. Keskkonnaameti seisukoht seoses vaideõigusega

HMS § 71 lg 1 kohaselt isik, kes leiab, et haldusaktiga või haldusmenetluse käigus on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, võib esitada vaide.

2.1. Keskkonnaameti 11.02.2016 otsus ei riku vaide esitaja õigusi ja ei piira vaide esitaja vabadusi.

Vaide esitaja loeb ennast puudutatud isikuks Palukülas Hiimäe kinnistule kavandatud tegevuse suhtes, kuna sellest sõltub tema elukeskkond ja kvaliteet, sest ta on Hiimäe kinnistu naaberkiinnistu omanik. Samuti peab vaide esitaja oluliseks loodusliku pühapaiga säilimist.

Riigikohus on 19.02.2012 määruses haldusasjas nr 3-13-1-87-11 punktis 17 selgitanud, et puutumuse tuvastamiseks peab kaebaja ära näitama, et vaidlustatav tegevus puudutab kaebaja olulisi huvisid. Puutumus tähendab, et mõju isikule on oluline ja reaalne (Riigikohtu halduskolleegiumi otsused kohtuasjades nr 3-3-1-68-11 p 22 ja 3-3-1-86-06 p 16). Kohus leiab, et reaalne mõju tähendab muuhulgas seda, et vaidlusaluse akti ja väidetava tagajärje vahel peab olema põhjuslik seos, ning kaebaja peab näitama, et väidetava tagajärje saabumine on tõenäoline.

Keskkonnaameti hinnangul ei nähtu vaide esitaja poolt esitatud selgitustest, kuidas linttõstuki paigaldamine mõjutab tema õigusi või piirab tema vabadusi. Vaidest ei nähtu, kuidas linttõstuki paigaldamine ja kasutamine talveperioodil mõjutab vaide esitaja elukeskkonda ja kvaliteeti või kuidas seab see ohtu loodusliku pühapaiga säilimise.

2.2. Keskkonnaamet ei käsitle 11.02.2016 otsust haldusaktina.

2.2.1. Taotleja soovis välja selgitada, kas tal on kaitsealal tegevuste kavandamiseks perspektiiv.

Paluküla Reevimägi asub Kõnnumaa maastikukaitseala piiranguvööndis. Kõnnumaa maastikukaitseala kaitse-eesmärk ja kaitsekord on määratud Vabariigi Valitsuse 27.07.2000 määrusega nr 253 „Kõnnumaa maastikukaitseala kaitse-eeskiri“. LKS § 14 lg 1 p 6 kohaselt kaitsealal, hoiualal, püsielupaigas ja kaitstava looduse üksikobjekti kaitsevööndis ei või ilma kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekuta lubada ehitada ehitusteatis kohustusega või ehitusloakohustuslikku ehitist.

LKS § 21 lg 1 kohaselt on kaitseala, hoiuala, püsielupaiga ja kaitstava looduse üksikobjekti valitseja Keskkonnaamet.

Keskkonnaameti hinnangul on maapinnale kohtkindlalt paigaldatud linttõstuk rajatis. Ehitusseadustiku § 3 lg 1 kohaselt on ehitist inimtegevuse tulemusel loodud ja aluspinnasega ühendatud või sellele toetuv asi, mille kasutamise otstarve, eesmärk, kasutamise viis või kestvus võimaldab seda eristada teistest asjadest. Ehitusseadustiku § 4 lg 1 kohaselt on ehitamine ka ehitise paigaldamine ja muu ehitisega seonduv tegevus, mille tulemusel ehitist tekib või muutuvad selle füüsilised omadused. Ehitamine on ka pinnase või katendi ümberpaigutamine sellises ulatuses, millel on oluline püsiv mõju ümbritsevatele keskkonnale ja funktsionaalne seos ehitisega.

Keskkonnaameti hinnangul on linttõstuk rajatis, mille püstitamiseks või paigaldamiseks on vajalik saada kohalikult omavalitsuselt ehitusluba või esitada kohalikule omavalitsusele ehitusteatis. Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole kohalikule omavalitsusele linttõstuki paigaldamiseks/püstitamiseks taotlust esitatud.

Keskkonnaamet annab kaitseala valitsejana nõusoleku ehitusloa või ehitusteatis väljastamiseks üldjuhul vastava menetluse käigus ehk teeb teise haldusorgani taotlusel menetlustoimingut. HMS § 16 lg 1 kohaselt võib taotleja ise korraldada kooskõlastuse või arvamuse saamise, kui see on menetluse kiiruse või ökonomia huvides vajalik. HMS § 5 lg 2 näeb ette, et haldusmenetlus

viiakse läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulutusi ja ebameeldivusi isikutele. Eeltoodud arvestades on huvitatud isikul õigus välja selgitada Keskkonnaameti seisukoht tegevuse lubatavuse osas kaitsealal. Samas kaitseala valitseja nõusolek ei anna taotlejale õigust alustada tegevust, mis vajab muud luba. Haldusorgani seisukoht, olgu see siis kooskõlastuse, nõusoleku, heakskiidu või arvamuse vormis ei ole iseseisvaks haldusaktiks, ta ei evi väljapoole suunatud mõju ega too vahetult kaasa õigusi või kohustusi väljapool seisvatele isikutele.

Keskkonnaametile teadaolevalt, ei ole Muinsuskaitseamet andnud nõusolekut linttõstuki paigaldamiseks taotleja soovitud asukohta. Juhul kui tõstuki lõplik asukoht muutub, on vajalik taotleda kaitseala valitsejalt uus nõusolek.

2.2.2. Taotleja võib soovida ka üksnes välja selgitada, kas tal on üldse kaitsealal tegevuste kavandamiseks perspektiiv. Sellisel juhul on kaitseala valitseja seisukoht üksnes arvamus, mille alusel taotleja saab alustada tegevuste täpsemat kavandamist näiteks rajatise projekti koostamist, projekti rahastuse kavandamist vms. Seega ei ole iga haldusorgani seisukoht käsitletav alati ka menetlustoiminguna.

Keskkonnaamet ei käsitle 11.02.2016 otsust haldusaktina. Keskkonnaamet käsitleb 11.02.2016 otsust kaitseala valitseja informatiivse arvamusena ja ühtlasi menetlustoiminguna. Taotlejale antakse teada kavandatavale tegevusele nõusoleku andmine kaitseala valitseja poolt. Keskkonnaamet on vormistanud seisukoha nõusolekuna, et kohalik omavalitsus ei peaks LKS § 14 lg 1 kohaselt samadel asjaoludel uut taotlust esitama. Menetlustoiminguga või arvamusega ei tekitata, muudeta ega lõpetata haldusvälise isiku õigusi ega kohustusi.

2.2.3. Keskkonnaamet on seisukohal, et 11.02.2016 otsus ei ole haldusaktiks ja/või toiminguks HMS mõttes. Vastavalt HMS § 51 lg-le 1 on haldusaktiks haldusorgani poolt haldusülesannete täitmisel avalikõiguslikus suhtes üksikjuhtumi reguleerimiseks antud, isiku õiguste või kohustuste tekkimisele, muutmisele või lõpetamisele suunatud korraldus, otsus, ettekirjutus, käskkiri või muu õigusakt. HMS § 106 lg 1 kohaselt on toiminguks haldusorgani tegevus, mis ei ole õigusakti andmine ja mida ei sooritata tsiviilõiguslikes suhetes. Sama paragrahv lg 2 täpsustab, et toimingu suhtes sätestatud ei kohaldata menetlustoimingule. HMS ei sätesta alust menetlustoimingu vaidlustamiseks vaidemenetluse korras ja menetlustoimingu iseseisvat vaidlustamist.

Kuna vaidest ei selgu, et oleks rikutud vaide esitaja õigusi või piiratud tema vabadusi, samuti Keskkonnaamet ei ole 11.02.2016 otsust käsitlenud ka haldusaktina, ei ole 11.02.2016 otsust võimalik ka HMS § 72 kohaselt vaidemenetluse korras vaidlustada.

HMS § 79 lg 1 p 1 kohaselt vaie tagastatakse, kui isikul puudub õigus vaiet esitada.

3. Otsustus

Tuginedes HMS § 79 lg 1 p 1, § 86 lg 3 ja vaideotsuse punktis 1 kirjeldatud asjaoludele ning punktis 2 esitatud põhjendustele

3.1. Tagastada vaie vaide esitajale.

3.2. Teha käesolev käskkiri teatavaks vaide esitajale, Paluküla Klubile ja Kehtna Vallavalitsusele.

Isikul, kelle vaie jääb rahuldamata või kelle õigusi on vaidemenetluses rikutud, on õigus pöörduda kaebusega halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras 30 päeva jooksul vaideotsuse teatavaks tegemisest arvates.

4. Vaides esitatud seisukohtadele vastamisest

Head haldustava järgides peab Keskkonnaamet asjakohaseks anda selgitused vaides esitatud seisukohtadele ja väidetele. Selgitused esitatakse vaide esitajale hiljemalt 22.04.2016.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Andres Onemar
peadirektor

Jaotuskava: Leelo Kukk, Antti Pääsukene, Sulev Vare, Tiina Napp, Olavi Randver, Indrek Tuulik,
üldosakonna õiguse valdkond

Saata: Aivar Jürisalu (aivar.jyrisalu@mail.ee); Paluküla klubi (palukulaklubi@gmail.com);
Kehtna vald (kehtna@kehtna.ee)

Maiu Paloots
jurist
Üldosakond

Olavi Randver
looduskasutuse spetsialist
Harju-Järva-Rapla regioon